



# Конференция за бъдещето на Европа

## ОБОБЩАВАЩ ДОКЛАД

Работна група „Изменение на климата и околна среда“, под председателството на г-жа Паскова, Съвет/Чехия  
21 януари 2021 г., 16.00 – 18.00 ч. (хибриден формат)

### 1. Встъпителни бележки на председателя

Председателят откри заседанието, като докладва, че обобщаващият доклад от първото заседание на работната група е приет и понастоящем следва да бъде онлайн. На 11 март 2022 г. ще се проведе бъдещо заседание на работната група, за да се обсъдят по-конкретно начините за превръщане на препоръките в предложения. На 25 март 2022 г. в работната група по предложенията ще се проведе допълнително обсъждане, като в бъдеще евентуално ще бъде насрочено допълнително заседание.

Първата точка от дневния ред са докладите на гражданите от европейските и националните граждански панели, последвани от четири тематични дискусии, а именно относно 1) селското стопанство, производството на храни и биологичното разнообразие, 2) енергетиката, транспорта и изменението на климата; 3) устойчивото потребление и производство; 4) Информация, осведоменост, диалог.

### 2. Доклад на гражданите — Европейски граждански панел и национални граждански панели

Представител на Европейския граждански панел (ЕСР):

От общо 64 предложения, изготвени в Натолин, 51 бяха избрани с над 70% „за“, като 34 от тях са свързани с изменението на климата и околната среда.

По отношение на енергетиката; енергийните системи следва да бъдат оптимизирани чрез задължително включване на филтри за CO<sub>2</sub> в съществуващите електроцентрали, захранвани с въглища, и да се използва по най-добрия начин свръхпроизводството, породено от производството на екологични горива като водород и биогорива.

Необходимо е да се намерят начини за намаляване на потреблението на енергия, да се мотивират хората да консумират по-малко енергия чрез система от бонуси за запазване на мощността. Също така да се разпределят средства за научни изследвания в областта на разработването на нови начини за производство на зелена енергия. По отношение на транспорта гражданите препоръчват да се стандартизира железопътната система в ЕС, да се свържат селските райони и общественият транспорт да стане достъпен и безопасен за всички, както и да се премине от лична към споделена мобилност. По отношение на устойчивото и отговорно потребление да се прилагат ограничения по отношение на рекламирането на вредни за околната среда продукти, да се забранят неустойчивите опаковки и да се подкрепя

използването на продукти, които лесно могат да бъдат повторно интегрирани като суровини в кръговата икономика.

По отношение на селското стопанство; насърчаване и подпомагане на биологичното и регионалното земеделие, промяна на критериите за субсидиране, намаляване на употребата на пестициди, избягване на монокултурите и масовото животновъдство с цел възстановяване на баланса на екосистемата. Насърчаване на развитието на вертикално земеделие с цел спечелване на повече защитени зони, обучение и подпомагане на земеделските стопани при прилагането на екологосъобразни селскостопански методи, както и инвестиране в усилията за повторно залесяване.

Представител на френския национален панел:

Препоръките бяха съсредоточени върху енергийните ограничения. Да се консумира по-малко, като се избягва използването на прекомерни количества енергия и като се подкрепят фондовете за научни изследвания за иновации. Влаковият транспорт следва да бъде достъпен в целия Съюз. Важно е да се развие пазарът на зелен водород, да се хармонизират данъците и субсидиите за транспортните средства — самолетните билети не следва да бъдат по-евтини от билетите за влак. Общата селскостопанска политика (ОСП) трябва да благоприятства качеството на продуктите и да развива добри практики, като същевременно подобрява опазването на природните зони и екосистемите. Освен това е необходимо да се „преместят“ производствените системи за къси местни производствени вериги, да се подобри опазването на природните екосистеми и да се създадат защитени зони в градските и селските райони. Освен това е необходим данък върху въглеродните емисии, който да санкционира тези, които извършват злоупотреби чрез заблуждаващи твърдения за екологосъобразност.

Представител на германския национален панел:

В препоръките на първия официален национален граждански форум в Берлин, Германия, се подчертава необходимостта от регламент относно гарантирания жизнен цикъл на продуктите, т.е. да се въведе правна гаранция за специфична за продукта, максимално удължена продължителност на живота на продуктите, произвеждани и продавани в ЕС, и да се създаде прозрачност за потребителите. Освен това за някои продукти трябва да се въведат вносни мита във връзка с климата, като паричен еквивалент на вредите върху климата, с точкова система за устойчивост.

Представител на нидерландския национален панел:

68 % от нидерландците смятат, че ЕС трябва да поеме водеща роля в борбата с изменението на климата и че ЕС следва да разработи ясна визия за бъдещето. Освен това те считат, че гражданите следва да адаптират собственото си поведение, за да постигнат промяна. Вместо да търсят вината при другия, държавите трябва да се стремят към споразумения, да обменят знания и да създават решения заедно. Необходима е по-добра, по-справедлива и опростена система за намаляване на емисиите на CO<sub>2</sub>. Комуникацията относно предизвикателствата, свързани с изменението на климата, трябва да бъде по-ясна и по-позитивна, като същевременно посочва възможностите. Лидерите следва също така да дадат пример, например чрез по-малко пътувания със самолет и повече дистанционни заседания.

### **3. Дискусионна група теми**

1) *Селско стопанство, производство на храни и биологично разнообразие*

- Създаване на нови защитени зони за застрашени от изчезване видове.
- Процесите на производство на месо, като например масовото развъждане на едър рогат добитък за производство на месо, следва да бъдат по-регулирани и използването им евентуално да бъде намалено.
- Някои твърдят, че е необходимо да се обърне внимание на интензивното земеделие; други смятат, че за законодателни цели терминът „интензивно земеделие“ трябва да бъде определен внимателно и точно, на което някои отговориха, че това е обхванато и от стратегията на ЕС „От фермата до трапезата“.
- Избягване на прекомерната употреба на пестициди чрез интензивно земеделие и използване на лекарства само за лечение на болни животни, а не за превенция, за да се избегне създаването на резистентни микроби.
- Необходимо е да се преразгледа общата селскостопанска политика (ОСП), за да се гарантира, че субсидиите насърчават методите на биологично земеделие. Други заявиха, че решението за реформата на ОСП се отнася за срок до 2027 г. и че тя вече подкрепя биологичното земеделие. Необходимо е също така да се вземат предвид свързани с безопасността на храните аспекти.
- Необходимост от нов икономически модел в Европа за по-равномерно разпределение на ресурсите, което да не е непременно насочено към увеличаване на производството. Устойчивият преход не следва да се извършва за сметка на най-уязвимите, необходимо е да се даде приоритет на мерките за лицата, изправени пред енергийна бедност.
- Необходимо е да се поясни, че именно чрез диалог можем да преобразим нашето общество. Трябва има стремеж към гарантиране, че бюджетът на ЕС се използва за социален принос към едно по-щадящо климата общество чрез социални фондове, разпределени на национално и регионално равнище, винаги при диалог за постигане на консенсус.
- ЕС трябва да бъде особено внимателен в търговските си споразумения, когато разглежда последващите въздействия върху околната среда. Необходими са стратегически планове на национално равнище, за да се гарантира опазването на биологичното разнообразие и продоволствената сигурност.
- Природната среда в държавите членки е разнообразна, така че е важно да се вземе предвид контекстът на всеки регион.
- Някои граждани виждат в по-голяма степен ролята си в описанието на желаните резултати, като считат политиците за отговорни за разработването на конкретните решения и финансирането, необходимо за изпълнението.

## 2) *Енергетика, транспорт и изменение на климата*

- Трябва да имаме енергиен микс, който да съответства на нашите амбиции в областта на околната среда, да подкрепяме инвестициите и научните изследвания. Необходимо е време за намаляване на емисиите и увеличаване на енергията от възобновяеми източници, така че все още има нужда от алтернативни енергийни източници с ниски емисии, които да заменят по-замърсяващите форми на енергия, като например въглищата.
- Зеленият водород е пример, въпреки че изисква много високи равнища на инвестиции поради енергията, необходима за неговото създаване. Въпреки това основната необходимост е да се спре използването на изкопаеми горива и да се насърчават електрическите автомобили.
- Що се отнася до енергийния преход, съществува необходимост от преходни горива като газ, да не се разчита прекомерно на Русия като доставчик, да се изтъкват нови проекти, нови начини за хранене на Европа с екологична енергия по начин, който прави Европа независима от един-единствен източник.

- Някои се противопоставиха на подкрепата за ядрената енергетика, докато други приветстваха таксономията на ЕС. Други подчертаха необходимостта от безопасна енергия като предпоставка за просперитета на гражданите.
- Необходимо е да се насърчава общественият транспорт и той да бъде включен в прехода на най-селските райони. Необходима е истинска стратегия за институционални последващи действия.
- ЕС не успя да постигне напредък по отношение на стандартизацията на железопътния транспорт, което е от решаващо значение.  
За да имаме високоскоростни влакове и нощни влакове, трябва да определим единен стандарт за енергия за железопътния транспорт в Европа.
- Широка подкрепа за увеличаване на инвестициите в обществения транспорт, но за да бъде общественият транспорт надежден, ефикасен и достъпен, той трябва да остане в обществени, а не в частни ръце. Важно е да се има предвид, че много от препоръките ще имат социални последици и че тези социални последици не бива да се пренебрегват.
- Важно е повече хора да спрат да ползват автомобили. Тези промени обаче ще окажат въздействие върху автомобилната промишленост и върху милиони работници, така че трябва да разгледаме този въпрос по-задълбочено и да разработим планове за справедлив преход.
- Съоръженията с емисии на CO<sub>2</sub> следва да бъдат оборудвани с филтри, а сградите следва да бъдат регулирани, за да бъдат по-екологосъобразни.
- Въпреки че е необходимо да се инвестира във влаковия транспорт, в бъдеще все още ще се нуждаем от въздушен транспорт, така че трябва да се намери решение, за да се гарантира, че всеки вид транспорт струва правилната цена и отчита екологичните и социалните аспекти.
- Необходимо е да се насърчава „синята икономика“: морската среда се влошава поради прекомерния риболов и замърсяването. Опазването на морето следва да бъде на преден план в глобалния дневен ред.
- Необходимо е също така да се гарантира „справедлив преход“ в по-общ план чрез правна рамка за справедлив преход и да се осигури подходящо финансиране за прехода, както и повече финансиране за научни изследвания.

### 3) Устойчиво потребление и производство

- Въвеждане на стандартен етикет на продуктите в целия ЕС, който представя устойчивостта, възможността за рециклиране, процеса на обезвреждане и въздействието върху здравето, което може да бъде показано чрез QR код в комбиниран, лесен за четене формат.
- ЕС следва да има строг контрол върху опаковките, вредни за околната среда. Биха могли да бъдат въведени финансови стимули, за да се помогне на предприятията да преминат към напълно биоразградими опаковки.
- Опаковането следва да бъде възможно най-компактно, за да се пестят ресурси.
- Настоящата схема за връщане на депозитите (DRS) следва да бъде разширена и подобрена до сходно равнище във всички държави членки, като се включат по-специално пластмасовите и стъклените бутилки, с възможност за включване на други видове бутилки и контейнери.
- Необходимо е да се увеличи настоящият гаранционен срок за електрониката и да се контролират разходите за резервни части, за да се насърчи ремонтът и да се намали изхвърлянето.

- Необходими са по-добро регулиране и прозрачност, за да се гарантира и насърчи предлагането на пазара на произведения по справедлив начин продукти.
- Важно е дружествата да бъдат подведени под отговорност и да носят отговорност за съответните си вериги на доставки, включително за части извън ЕС.
- Да се използват регионални вериги за създаване на работни места и да се укрепва местната икономика е важен аспект.

#### 4) *Информация, осведоменост, диалог.*

- ЕС си е поставил много амбициозни цели в рамките на Зеления пакт на ЕС и е събрал множество решения за постигането на тези цели. Опасението е, че тези цели почти не са постигнати от държавите членки, като не всички държави разполагат с необходимите ресурси за постигането им. Време е да се помисли за общоевропейски подход на сътрудничество, да се включи опитът на държавите членки в база данни, която те да споделят помежду си.
- Необходимо е знанията за изменението на климата да станат по-достъпни, например чрез създаване на европейска онлайн платформа, която публикува и постоянно актуализира научна информация и доклади и където гражданите могат да водят диалог с експерти с цел демистифициране на изменението на климата.
- Като цяло екологичните стандарти могат да бъдат въведени само в по-обща политическа рамка и постоянен диалог.
- Необходимост от укрепване и по-нататъшно развитие на демокрацията на работното място, както и пълно участие на работниците и представителите на профсъюзите.
- В международен план ЕС следва да засили водещата си роля и да поеме силна роля за насърчаване на амбициозни действия в областта на климата и справедлив преход, например в рамките на ООН. Подобно глобално лидерство е особено важно, тъй като много сектори са в международна конкуренция, и поради това приемането на мерки в областта на климата на равнището на ЕС може само да окаже отрицателно въздействие върху дружествата и техните работници.